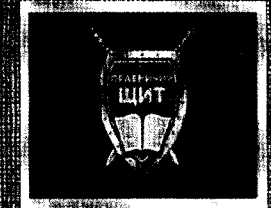
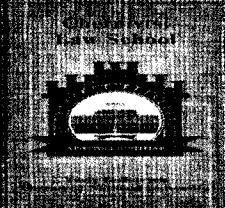

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

БУКОВИНСЬКІ ОСІННІ АДМІНІСТРАТИВНІ ЧИТАННЯ

ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

26 листопада 2021 р.
м. Чернівці

УДК [342.7:35](477)
ББК 67.9(4Укр)300,32я43
Б90

*Рекомендовано до друку Кафедрою публічного права
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
Протокол № 4 від 23 листопада 2021р.*

Редакційна колегія:

Ковбас І.В.	Голова ГО «Правничий Щит», д.ю.н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Коларов Е.	д. ю. н., доцент кафедри адміністративного права та процедур, завідувач кафедри публічного права Русенського університету «Ангел Кънчев», м. Русе, Болгарія
Бабін І.І.	Заступник голови ГО «Правничий Щит», к.ю.н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Крайній П.І.	Заступник голови ГО «Правничий Щит», ас. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

БУКОВИНСЬКІ ОСІННІ АДМІНІСТРАТИВНІ ЧИТАННЯ : Збірник
Б90 матеріалів міжнародної конференції. 26 листопада 2021 р.,
м. Чернівці/ Уклад. І.В. Ковбас, П.І. Крайній. Чернівці : Технодрук,
2021. 128 с.
ISBN 978-617-8034-26-9

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної конференції
«БУКОВИНСЬКІ ОСІННІ АДМІНІСТРАТИВНІ ЧИТАННЯ».

Міжнародну конференцію присвячено проблемам правового регулювання
публічного врядування та його відповідність європейським правовим стандартам.

УДК [342.7:35](477)
ББК 67.9(4Укр)300,32я43

*Автори несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів,
цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.*

ISBN 978-617-8034-26-9

© Чернівецький нац. ун-т, 2021
© Ковбас І.В., Бабін І.І., 2021
© ЮФ КП, 2021
© ПВКФ «Технодрук», 2021

ЗМІСТ

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Creciun N. Resizing the bureaucratic perspective in public administration.....	6
Zelena I. Правові особливості інституту мовного омбудсмена в Україні як засобу захисту прав і свобод людини.....	11
Буханевич О.М., Івановська А.М. Публічний контроль: до питання про зміст правової категорії.....	17
Вдовічен В.А. Правова природа адміністративного примусу крізь призму адміністративної відповідальності.....	21
Діхтєвський П.В. Інститут доступу до публічної інформації про стан використання природних ресурсів	24
Коломоєць Т.О. Рівень володіння державною мовою як обов'язкова умова доступу особи до державної служби: особливості унормування в Україні	30
Ковбас І.В. Взаємодія інститутів громадянського суспільства та правоохоронних органів України: теоретико-прикладні аспекти	33
Колпаков В.К. Екстраполяція динамічного праворозуміння на феномен «адміністративний проступок»	36
Решота В.В. Обов'язковість правових висновків Верховного Суду для публічної адміністрації	40
Пашинський В.Й. Тенденції розвитку військово-адміністративного права в системі адміністративного права України.....	42
Подорожна Т.С. Електронне правосуддя та кодекс адміністративного судочинства: концептуальна заміна способів взаємодії суду і сторін.....	45
Литвин Н.А. Сучасний стан правового регулювання фінансування сфери охорони здоров'я	49
Гусар О.А. Реформування системи оплати праці державних службовців в Україні.....	51
Крестовська Н.М. Юстиція, дружина до дитини: чи можлива вона в Україні?	54

Бортняк К.В. Особливості реалізації прав і обов'язків працівників Державного бюро розслідувань.....	57
Федчишин С.А. До проблеми законодавчого врегулювання релігійної нейтральності як принципу державної служби.....	61
Параниця С.П. Забезпечення права людини на самозахист.....	65
Ільницький О.В. Проблеми вибору форми провадження у адміністративному процесі при розгляді окремих нормативних категорій складних справ.....	69
Федорук Н.С. Впровадження концепції людиноцентризму в доктрину адміністративного права: проблеми та пріоритети.....	72
Нестеренко Л.Б. Процедура адміністративного оскарження рішень дій чи бездіяльності суб'єктів державної реєстрації прав на нерухоме майно.....	75
Торончук І.Ж., Грекул-Ковалик Т.А. Деякі аспекти розвитку адміністративного права у Чернівецькому університеті в 1918–1940 рр.	79

ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Крайній П.І. Особливості адміністративної правоздатності громадських рад в Україні...	84
Ратущенко О.М. Категорія «невідворотності» в адміністративній відповідальності неповнолітніх	87
Чорненька Д.С. Новітні права людини в умовах глобалізації: виклики та завдання.....	90
Юрійчук І.В. Прийняття Закону України «Про адміністративну процедуру» як необхідний крок для наближення України до ЄС	94
Яремович О.І. Діяльність громадських рад при правоохоронних органах крізь призму реалізації правоохоронної функції держави.....	96

ДОПОВІДІ МАЙБУТНІХ НАУКОВЦІВ

Гончарук О.О. Модель державної служби в Україні: сучасний вектор розвитку.....	100
Драгомерецька Д.В. Адміністративно-правовий статус консультативних органів у сфері забезпечення права на безпечне довкілля.....	102

Гриб Н.В. Декларування як спосіб фінансового контролю публічних службовців та механізми протидії корупції.....	105
Бутюк Н.І. Адміністративна та кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами	109
Пришляк М.Р., Юрейко А.Р. Результати практики застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) у фінансовій діяльності України.....	112
Усата Ю.А. Щодо правового статусу детектива Бюро економічної безпеки України.....	115
Усата Ю.А. Визначення правового статусу детектива Бюро економічної безпеки України як суб'єкта доказування у кримінальному провадженні	118
Дробко М.О. Зміст і значення реалізації аутсорсингу в контексті правозастосовної діяльності органів публічної адміністрації.....	120
Колотило М.Ю. Латентність ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки як інституту громадянського суспільства.....	122
Колотило М.Ю. Правове регулювання ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки через призму розвитку становлення інституції.....	123
Кулька А.С. Особливості адміністративно-правових відносин у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людини за законодавством України	124

регулятора суспільних відносин, пов'язане, насамперед, із еволюційними змінами сучасного суспільства. За умов постіндустріального суспільства та глобалізації така система дещо видозмінюється, причому змінам підлягають всі її елементи. Чи не найбільшою трансформації зазнав такий її елемент, як «суб'єкт управління», або, як його зазначають в сучасній літературі, «суб'єкт публічної адміністрації» чи «суб'єкт публічної влади». В сучасних умовах держава є не єдиним джерелом публічної влади. Ними можуть бути як різноманітні наддержавні об'єднання, так і інші суб'єкти: від органів місцевого самоврядування різних рівнів до громадських рад, що діють при органах влади чи приватних юридичних чи фізичних осіб, наділених делегованими повноваженнями. При цьому вони не є конкуруючими чи взаємопідлеглими владними суб'єктами, а діють як узгоджена система різновекторних джерел публічної влади які в сукупності забезпечують впорядкованість суспільства на всіх його рівнях. Публічна влада постіндустріальної держави вже не односторонній примус держави, а повноваження конкретного суб'єкта на здійснення певних дій чи прийняття рішень, необхідність яких визнана більшістю учасників суспільних відносин, в яких застосовуються владні повноваження.

Наступним важливим аспектом впровадження людиноцентризму є переосмислення самої його суті та базових цінностей. Зокрема, критичному переосмисленню цінності людиноцентризму піддіються як з точки зору об'єктивної можливості їх реалізації в деяких суспільствах, так і неминучості суб'єктивного підходу в їх тлумаченні і застосуванні. Так, «свобода та відповідальність виявляються неспроможними продемонструвати свою загальнолюдську значимість вже в контексті проблем абсолютної людської безвідповідальності за майбутнє людства, коли свобода робити дозволене сьогодні відсуває на останні щаблі відповідальність за зроблене вчора та за те, що буде зроблено завтра» [4, с. 77].

Суб'єктивні проблеми впровадження універсальних цінностей людиноцентризму (як і будь-якої іншої цінності в праві) стосовно конкретного суспільства чи держави, пов'язані з тим, що ніяка влада, особливо демократична, не може нав'язати будь-які цінності на свій розсуд. Звідси випливає невідповідність змістовного наповнення цінностей в праві і правах людини в різних державах і типах суспільства [5]. Нажаль, науковці ще не виробили єдиного погляду щодо шляхів вирішення цієї проблеми. Зокрема, пропонується або застосувати принцип «оспорюваності» існуючого стану речей, який полягає в можливості його переглянути (т.зв. «редескрипція» прав людини по відношенню до конкретної ситуації), акцентуючи увагу на практичні проблеми вирішення локальних ціннісних конфліктів [6], або ж враховувати національні, соціокультурні та інші особливості конкретного суспільства і держави в процесі імплементації та тлумачення основних прав людини [7, с. 44-46].

Отже, про впровадження нової доктрини говорити ще зарано по причині відсутності у вітчизняній науці критичної маси дослідників, які би

дійсно сприймали явища та процеси адміністративно-правової дійсності з людиноцентристської точки зору та могли їх ефективно викладати в підручниках, тлумачити в коментарях Конституції та формулювати в нормах законів та підзаконних актів, які регулюють відносини особи та суб'єкта публічної адміністрації.

Список літератури:

1. Мельник Р. С. Адміністративне право і процес: теорія та практика правозастосування : монографія / Р. С. Мельник. - Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. - С.26.
2. Миколенко О.І. Публічний і приватний інтерес в адміністративному праві. Правова держава. 24'2016. С.104.
3. Азми Д.М. Структурное строение системы права: теоретико-методологический анализ. Государство и право. 2010. № 6. С.30.
4. Горобець К.В. Ієрархія цінностей права. Вісник Академії адвокатури України. Число 2(24) 2012. С.77.
5. Честнов И.Л. Политика прав человека в постсовременном мире. Электронне джерело: <https://doi.org/10.17816/RJLS19087>
6. Rorty R. Intellectuals in Politics // Dissent. 1991. Vol. 38. P. 483-490.; Rorty R. Objectivity, Relativism and Truth. Philosophical Papers. Vol. 1. Cambridge, Cambridge University Press, 1991. 236 p.
7. Вершок. Правовые проблемы обеспечения основных прав человека: сборник материалов круглого стола, посвященного юбилею профессора Георгия Борисовича Шишко (Минск, 4 сентября 2015) / М-во образования Респ. Беларусь [и др.]; под-общ. ред. Г.А. Василевича. - Минск: Колорград, 2015. - С. 44-46.

Нестеренко Л.Б., асистент кафедри публічного права юридичного факультету, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Процедура адміністративного оскарження рішень дій чи бездіяльності суб'єктів державної реєстрації прав на нерухоме майно

Повноваженнями здійснювати реєстраційні дії на сьогодні наділені нотаріуси, державні та приватні виконавці, а також відповідні працівники суб'єктів державної реєстрації (виконавчих органів сільських, селищних та міських рад, Київської, Севастопольської міських, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій [4].

Зміни в механізмі державного адміністрування, зокрема в сфері контролю за наданням таких адміністративних послуг як державна реєстрація прав були запроваджені ще в 2016 році. Розширилося коло органів, наділених функціями розгляду скарг на дії держреєстраторів. У зв'язку з тим, що одним із основних завдань Міністерства юстиції – була боротьба з «реєстраційним рейдерством», було створено спеціальний консультативно-дорадчий орган Мінюсту - Комісію з розгляду скарг у сфері державної реєстрації, запроваджено дворівневу процедуру

адміністративного оскарження рішень суб'єктів реєстрації. Законодавчо надано можливість оскаржити рішення, дії чи бездіяльність державних реєстраторів шляхом подання скарги до органів Міністерства юстиції [2; 5]. Попередньо ж була передбачена можливість оскарження таких рішень лише до суду.

В 2020 році роботу даної Комісії фактично було припинено, а сам орган реорганізовано. Змінили назву - Колегія замість Комісії, його склад. Окремі зміни відбулися в сфері функціональних повноважень. Важливою новацією було усунення деяких формальних критеріїв допуску скарг до розгляду, що раніше часто було перешкодою своєчасному розгляду скарг [1].

Для забезпечення розгляду скарг Міністерством юстиції, відповідно до наказу Міністерства юстиції «Про вжиття заходів щодо забезпечення ефективного розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації» від 27 квітня 2021 року № 1531/5, в міністерстві паралельно функціонують центральна та регіональні колегії. Центральна колегія розглядає всі скарги, розгляд яких належить до компетенції Мін'юсту, крім тих, що за дорученням міністра юстиції України або його заступника з питань державної реєстрації має бути передано на розгляд регіональних колегій. До колегії може звернутися кожен, хто впевнений, що з приводу його майна, земельної ділянки, нерухомості вчинили незаконну перереєстрацію, або відмовили у державній реєстрації.

Зазначимо, що Міністерство юстиції України в особі колегії має виключне право розглядати скарги на рішення державних реєстраторів про державну реєстрацію прав. Дана процедура дає можливість швидко відреагувати на спробу неправомірного захоплення. Це є важливим запобіжним засобом, оскільки рейдерам складно перепродати захоплене майно за такий короткий проміжок часу, поки триває розгляд скарги. Відповідно до законодавства, у сфері державної реєстрації розгляд скарг здійснюється у строки, встановлені Законом України "Про звернення громадян".

Міністерство юстиції України розглядає скарги: на рішення державного реєстратора про державну реєстрацію прав (крім випадків, коли таке право набуто на підставі судового рішення, а також коли щодо нерухомого майна наявний судовий спір); на рішення, дії або бездіяльність територіальних органів Міністерства юстиції України [4].

У разі порушення вимог законодавства щодо строків подання скарги, вимог щодо її оформлення, щодо документів, що долучаються до скарги, суб'єкт розгляду скарги (Міністерство юстиції України, його територіальний орган) на підставі висновку колегії приймає мотивоване рішення про відмову у розгляді скарги без розгляду її по суті у формі наказу.

Крім цього, підставами для відмови в її задоволенні можуть бути: недотримання вимог закону щодо форми скарги; наявність інформації про

судове рішення про відмову позивача від позову з такого самого предмета спору, про визнання відповідачем позову або затвердження мирової угоди сторін; наявність інформації про судове провадження у зв'язку із спором між тими самими сторонами, з такого самого предмета і тієї самої підстави; наявність рішення Мін'юсту чи його територіального органу з такого самого питання; здійснення Мін'юстом чи його територіальним органом розгляду скарги з такого самого питання від того самого скажника; подання скарги особою, яка не має на це повноважень; розгляд питань, порушених у скарзі, не належить до компетенції Мін'юсту чи його територіального органу [4].

При розгляді скарг на дії держреєстраторів центральна чи регіональна колегії Мін'юсту, як суб'єкти владних повноважень, можуть задовольнити скаргу або відмовити в цьому. Задовольняючи скаргу, лише Центральна колегія Міністерства юстиції може прийняти рішення про: скасування рішення про державну реєстрацію прав, скасування рішення територіального органу Міністерства юстиції України, прийнятого за результатами розгляду скарги; анулювання доступу державного реєстратора до Державного реєстру прав; притягнення до дисциплінарної відповідальності посадової особи територіального органу Міністерства юстиції України.

Центральна чи регіональна колегія приймають рішення про: а) скасування рішення про зупинення державної реєстрації прав, про зупинення розгляду заяви або про відмову в державній реєстрації прав та проведення державної реєстрації прав; б) виправлення помилки, допущеної державним реєстратором; в) усунення порушень, допущених державним реєстратором, з визначенням строків для виконання наказу; г) тимчасове блокування доступу державного реєстратора до Державного реєстру прав; д) направлення до Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України подання щодо анулювання свідчення про право на зайняття нотаріальною діяльністю [2].

На основі рішення колегії, прийнятого за результатом розгляду адміністративної скарги, яке оформляється висновком, готується відповідний наказ Мін'юсту. І саме на його підставі може бути скасований чи залишений в силі реєстраційний запис, чи зобов'язано державного реєстратора здійснити реєстраційні дії.

Визначення колегії як суб'єкта владних повноважень є важливим з огляду на можливу необхідність наступного оскарження рішень даної колегії і в зв'язку з цим є потреба вірно визначити підсудність. Проаналізувавши судову практику можна зробити висновок, що спори про оскарження рішень згадуваних колегій розглядатимуться в порядку адміністративного судочинства з огляду на їх публічно-правовий характер: у справі між сторонами відсутній спір про право та розглядається спір про законність або протиправність рішення та дій державного реєстратора під час виконання ним свої владних повноважень та адміністративних функцій.

При цьому пам'ятаємо, що сам висновок колегії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Мініюсту не створює для особи юридичних обов'язків та наслідків, тому не може бути оскаржений в суді.

Висновок Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації, на думку суду, не може бути скасований у судовому порядку, оскільки не є рішенням суб'єкта владних повноважень в контексті норм КАС України, яке створює правові наслідки, а являє собою відображення суб'єктивної думки членів комісії при розгляді скарги та є підставою для прийняття відповідного наказу Міністерством юстиції України. До таких висновків неодноразово приходив ВС, зокрема, у справі № 826/9046/16 від 20 травня 2019 р. В цій справі, крім іншого, позивач просив суд визнати сам висновок «незаконним та скасувати». По суті справи позивач на рівні ВС спір виграв, оскільки суд ухвалив рішення про скасування наказу Мініюсту та зобов'язання останнього поновити скасовані ним реєстраційні дії в ЄДР. Проте, ВС заклав адміністративне провадження в частині оскарження висновку Комісії. В іншому рішенні суд підкреслив, що оскільки висновок Комісії має рекомендаційний характер, то не створює для особи юридичних обов'язків та наслідків, які б могли порушити її права та інтереси. Зобов'язуючим актом для особи є наказ Мініюсту чи його територіального органу, які можуть і не погодитись із висновком Комісії. Аналізуючи більш пізню судову практику, бачимо, що позивачі вже менше висувують таку позовну вимогу як скасування висновку колегії [3]. Таким чином, до адміністративного суду слід оскаржувати накази Мініюсту та його територіальних органів, які опираються на висновки Колегії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації, а не самі висновки.

Отже, діяльність колегії є ефективним механізмом, який забезпечує безкоштовний розгляд скарг та, у випадку встановлення порушення порядку державним реєстратором, незалежно від того хто виконує його повноваження, сприяє швидкому відновленню порушених прав скаржника.

Список використаних джерел:

1. Для пришвидшення розгляду реєстраційних кейсів Мініюст створить регіональні колегії: які скарги на реєстраційні дії передаватимуть зі столиці до інших областей? / Юридична практика № 19-20 (1220-1221) від 18.05.2021 // URL: <https://pravo.ua/articles/rehionalni-merezhi/>

2. Постанова ВС від 20.05.2019 року у справі № 826/9046/16 // URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/rishennya_sud_palat/sklad_palat_u_826_9046_16

3. Постанова Госп. суду м. Києва від 20.07.2021 у справі № 910/3100/213а // URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/98668503/>

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції» від 25.12.2015 № 1128 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1128-2015-%D0%BF#Text>

5. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Закон України від 1.07.2004 №1952-IV у редакції закону від 26.11.2015 №834-VIII. // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

6. Якщо спір про право відсутній і оскаржуються владні, управлінські рішення та дії державного реєстратора, то такий спір підлягає розгляду адміністративним судом (ВСУ від 24 травня 2017р, № 6-843цс17). // URL: http://protokol.com.ua/ua/vsu_yakshcho_spir_pro_pravo_vidsutniy_i_oskarguyuts_ya_vladi_upravliniski_rishennya_ta_dii_dergavnogo_reestratora/

Торончук І.Ж., кандидат юридичних наук, доцент кафедри Європейського права та порівняльного правознавства, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Грекул-Ковалик Т.А., кандидат юридичних наук, асистентка кафедри теорії права та прав людини, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Деякі аспекти розвитку адміністративного права у Чернівецькому університеті в 1918–1940 рр.

Розвиток науки адміністративного права на Буковині тісно переплетений з історією факультету та самого краю, оскільки фундамент вивчення адміністративного права на юридичному факультеті Чернівецького університету закладений ще за Австро-Угорщини.

Проблематикою адміністративного права в австрійський період займався Франц Гауке, який майже 20 років своєї науково-педагогічної діяльності віддав юридичному факультету Чернівецького університету. Тут він виріс від приват-доцента до професора, ректора університету.

Ф. Гауке народився 28 серпня 1852 р. у Відні. Там же, у Віденському університеті, здобув вищу юридичну освіту. Його академічна кар'єра розпочалася в університеті м. Інсбрука [1]. У 1885 р. Ф. Гауке опинився на посаді неординарного професора юридичного факультету Чернівецького університету, а з 1889 р. став його ординарним професором. У 1897–1898 навчальному році був деканом цього факультету.

У 1900–1901 навчальному році Ф. Гауке обрали ректором університету. Його інавгураційна ректорська промова «Про деякі питання парламентського права», виголошена 1 грудня 1900 р., отримала схвальні відгуки в австрійському правовому світі [2; 3]. У 1904 р. Ф. Гауке перейшов на роботу до університету у Граці.